

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 7 października 2025 r.

PNIK-III.431.7.2025

**Zarząd Fundacji
„Promień Radości”
ul. Dobryszyska 17
97-500 Radomsko
KRS: 0000407662**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 4 w związku z art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ przeprowadzona została, w okresie od 23 lipca do 26 sierpnia 2025 r., kontrola Fundacji „Promień Radości”², KRS: 0000407662, ul. Dobryszyska 17, 97-500 Radomsko.

Kontrola została zrealizowana przez zespół kontrolerów – pracowników oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, legitymujących się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 21.07.2025 r.³, w składzie:

- P. Paweł Remisz – Kierownik oddziału – kierownik zespołu,
- P. Tomasz Kubera – Starszy Inspektor Wojewódzki,
- P. Izabela Pękońska – Specjalista,
- P. Adam Niezgodzki – Specjalista.

Zakres kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych⁴ w organizacji pożytku publicznego, w tym na kontach indywidualnych (tzw. subkontach) podopiecznych organizacji, w okresie: 1.01 – 31.12.2024 r.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentacji Fundacji oraz wyjaśnień złożonych przez Prezesa Zarządu Fundacji⁵.

Skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami⁶.

1 Tekst jednolity obowiązujący na początku okresu objętego kontrolą: Dz. U. z 2020 r. poz. 1057. Tekst jednolity obowiązujący w dniu zarządzenia kontroli: Dz.U. z 2024 r. poz. 1491. Dalej: ustawa OPP.

2 Dalej: Fundacja, albo organizacja. Status OPP od 7.08.2014 r.

3 Upoważnienia nr: od 58/2025 do 61/2025.

4 Dalej: 1,5% podoof.

5 Wyjaśnienia ustne z 23.07.2025 r., wyjaśnienia pisemne z: 25.07.2025 r., 31.07.2025 r., 1.08.2025 r., 7.08.2025 r., 20.08.2025 r., 22.08.2025 r.

6 Stosowana skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Ustalenia kontroli.

1. Podstawowe informacje o Fundacji.

Na podstawie § 4 Statutu Fundacji⁷ celem Fundacji jest prowadzenie i wspieranie działań w zakresie:

- 1. Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;*
- 2. Działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;*
- 3. Działalności charytatywnej;*
- 4. Ochrony i promocji zdrowia;*
- 5. Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;*
- 6. Promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;*
- 7. Działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;*
- 8. Działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;*
- 9. Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;*
- 10. Nauki, kultury, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;*
- 11. Wypoczynku dzieci i młodzieży;*
- 12. Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu;*
- 13. Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;*
- 14. Turystyki i krajoznawstwa;*
- 15. Pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;*
- 16. Promocji i organizacji wolontariatu;*
- 17. Działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;*
- 18. Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.*

Zgodnie z § 5 Statutu Fundacji cele są realizowane poprzez:

- 1. Organizowanie i wspieranie wszelkiego rodzaju akcji społecznych, opiekuńczych, wychowawczych, oświatowych, kulturalnych, naukowych, charytatywnych i innych;*
- 2. Udzielanie wszelkiej pomocy, w tym materialnej, prawnej, rzeczowej, finansowej i organizacyjnej osobom potrzebującym;*

⁷ Okazano Statut Fundacji zawierający adnotację: tekst jednolity na dzień 19.07.2014 r. Prezes Zarządu Fundacji podał, że okazana wersja Statutu była obowiązująca w 2024 r. Przedstawiono także dokumentację z 2014 r. i 2015 r. związaną z wprowadzeniem zmian Statutu, opracowaniem tekstu jednolitego Statutu.

3. *Działania służące wyrównywaniu szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem (m.in. niepełnosprawni, mniejszości, uchodźcy, dzieci i młodzież ze środowisk patologicznych lub terenów zaniedbanych gospodarczo, społecznie, kulturowo);*
4. *Przekazywanie środków oraz wyposażenia potrzebnego do funkcjonowania placówek oświatowych, wychowawczych, opiekuńczych i zdrowotnych;*
5. *Organizowanie imprez i spotkań kulturalnych, turystycznych, artystycznych, krajoznawczych i integracyjnych o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym;*
6. *Wspieranie, finansowanie i promowanie talentów artystycznych i sportowych dzieci i młodzieży oraz prezentowanie ich w środowisku lokalnym i na zewnątrz;*
7. *Ustanawianie i przyznawanie nagród, wyróżnień i stypendiów dla osób szczególnie uzdolnionych, w tym finansowanie lub subsydiowanie wybitnych przedsięwzięć artystycznych lub sportowych;*
8. *Organizowanie i finansowanie wypoczynku dla dzieci, młodzieży i osób starszych w kraju i za granicą, głównie z rodzin znajdujących się w ciężkiej sytuacji materialnej i bytowej;*
9. *Tworzenie i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych;*
10. *Organizowanie przedsięwzięć służących promowaniu zdrowego stylu życia oraz edukacji społecznej i patriotycznej;*
11. *Działalność edukacyjną, szkoleniową, doradczą, wydawniczą i badawczą;*
12. *Organizowanie i finansowanie akcji społecznych, seminariów, sympozjów, dyskusji, konferencji, wykładów, debat, odczytów, konkursów i plebiscytów oraz innych form zdobywania i przekazywania wiedzy;*
13. *Organizowanie i finansowanie akcji mających na celu promowanie rozwoju wiedzy oraz upowszechnianie wykształcenia i kultury wśród dzieci i młodzieży;*
14. *Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie przedsięwzięć służących krzewieniu wiedzy na temat gospodarczej zaradności i samodzielności oraz rozwoju przedsiębiorczości;*
15. *Działania na rzecz rozwoju rynku pracy;*
16. *Współpracę z krajowymi i zagranicznymi instytucjami działającymi w zakresie objętym celami Fundacji oraz osobami fizycznymi wykazującymi zainteresowanie celami Fundacji.*

Statut określa, że Fundacja prowadzi nieodpłatną działalność pożytku publicznego w następujących obszarach:

1. *Promowanie młodych talentów artystycznych m.in. poprzez występy uzdolnionych dzieci i młodzieży;*
2. *Organizowanie spotkań dla osób samotnych, seniorów oraz wspólnot i społeczności lokalnych;*
3. *Organizowanie i branie udziału w festynach, piknikach i innych imprezach połączonych z działalnością na rzecz osób potrzebujących, m.in. chorych, niepełnosprawnych, ubogich;*
4. *Organizowanie spotkań z osobami niepełnosprawnymi;*

5. Organizowanie zbiorów odzieży głównie dla dzieci z domu dziecka.

W Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2024 wskazano, że organizacja prowadziła działalność nieodpłatną.

Prowadzenie działalności gospodarczej nie jest przewidziane Statutem Fundacji.

Organami Fundacji są: Rada Fundacji i Zarząd Fundacji (§ 10 Statutu).

W tabeli przedstawiono kompetencje organów istotne z punktu widzenia kontroli.

Rada Fundacji	Nadzór i kontrola nad działalnością Fundacji, w szczególności kontrola stanu majątku Fundacji. Ocena pracy Zarządu, zatwierdzanie rocznych sprawozdań z działalności Zarządu, udzielanie członkom Zarządu absolutorium. Kontrolowanie bieżącej działalności Zarządu Fundacji. Wytyczanie głównych kierunków działalności Fundacji. Występowanie z wnioskami dotyczącymi działalności Fundacji. Uchwalanie regulaminu działania Zarządu. Wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez Zarząd. Żądanie od Zarządu Fundacji przedstawienia wszelkich dokumentów dotyczących działalności Fundacji oraz żądanie od członków Zarządu pisemnych lub ustnych wyjaśnień. Rewizja majątku oraz kontrola finansowa Fundacji.
Zarząd	Kierowanie działalnością Fundacji i reprezentowanie jej na zewnątrz. Uchwalanie rocznych planów działania Fundacji oraz planów finansowych. Uchwalanie regulaminów. Sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji. Podejmowanie decyzji nieprzekazanych do kompetencji innych organów.

W 2024 r. wchodziły w skład organów Fundacji następujące osoby:

Zarząd: P. Waldemar Sobczyk – Prezes, P. Magdalena Sobczyk – Wiceprezes.

Rada: P. Stanisław Górny – Przewodniczący, P. Aleksandra Ratecka – Członek⁸.

W okresie objętym kontrolą nie zachodziły zmiany w składzie organów Fundacji⁹.

W odniesieniu do realizacji kompetencji władz organizacji w 2024 r. stwierdzono, że:

- Rada Fundacji podjęła 27.05.2024 r. uchwały ws: zatwierdzenia sprawozdania merytorycznego i finansowego za 2023 r.,
- Rada Fundacji podjęła 25.06.2025 r. uchwały ws.: zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz merytorycznego Fundacji za 2024 r., przeznaczenia dodatniego wyniku finansowego za 2024 r. na fundusz statutowy, udzieleniu absolutorium Zarządowi za 2024 r.,
- Fundator Fundacji 25.06.2025 r. udzielił Radzie Fundacji absolutorium za 2024 r.;

⁸ Skład organów Fundacji ustalono na podstawie odpisu z KRS wg stanu na 23.08.2025 r.

⁹ Ustalono na podstawie wyjaśnień Prezesa Zarządu Fundacji z 25.07.2025 r. i odpisu pełnego z KRS wg stanu na 23.08.2025 r.

- Prezes Zarządu Fundacji przedłożył obszerne wyjaśnienia na temat działania organów Fundacji, które z uwagi na ich znaczenie dla ustaleń kontroli przytacza się *in extenso*:

Fundacja działa w oparciu o statut oraz przyjęte praktyki dobrej organizacji pracy. Wszystkie działania są adekwatne do skali i charakteru działalności. Fundacja prowadzi wyłącznie nieodpłatną działalność statutową, nie prowadzi działalności odpłatnej pożytku publicznego, ani działalności gospodarczej. Wszystkie osoby zaangażowane w pracę Zarządu oraz Rady Fundacji działają społecznie, bez pobierania wynagrodzenia.

W 2024 roku organy Fundacji realizowały swoje statutowe kompetencje w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zasadami racjonalnego zarządzania organizacją. Ze względu na niewielką skalę działalności i brak zatrudnionych pracowników, działania kontrolne i nadzorcze odbywały się w sposób uproszczony, ale skuteczny i zgodny ze statutem oraz dobrymi praktykami.

Rada Fundacji zbiera się na dorocznym posiedzeniu, podczas którego:

- *dokonuje oceny pracy Zarządu i gdy ocena jest pozytywna, udzielane jest absolutorium. Nie było nigdy sytuacji, aby Rada Fundacji odmówiła udzielenia absolutorium Zarządowi,*
- *zapoznaje się z rocznym sprawozdaniem finansowym i merytorycznym za rok poprzedni,*
- *zatwierdza sprawozdania,*
- *przyjmuje uchwałę dotyczącą przeznaczenia nadwyżki bilansowej na cele statutowe (fundusz statutowy), a więc na realizację celów statutowych, które w całości, zgodnie ze Statutem organizacji, są wyłącznie celami pożytku publicznego.*

Posiedzenie Rady jest protokołowane oraz podpisywane są odpowiednie uchwały. Rada sprawdza poprawność przygotowanych do zatwierdzenia sprawozdań, danych finansowych. Ponieważ w majątku Fundacja nie ma środków trwałych (wartości pow. 10.000zł), nie ma gruntów, lokali, samochodów, nie ma potrzeby badania faktycznego stanu takich środków. Rada na bieżąco utrzymuje kontakt z Zarządem, co umożliwia jej realizację funkcji nadzorczych i kontrolnych dotyczących bieżącej działalności Fundacji w sposób proporcjonalny do skali działalności. W związku z brakiem prowadzenia działalności gospodarczej oraz brakiem złożonych projektów grantowych, brakiem zatrudnionych pracowników, nie występowały okoliczności wymagające interwencji lub dodatkowych decyzji Rady w 2024 roku. Nie wytyczano również żadnych nowych kierunków działalności Fundacji, w związku z tym nie były konieczne nowe wnioski dotyczące ich zmian.

Regulamin działania Zarządu nie został opracowany jako odrębny dokument, ponieważ ze względu na niewielką skalę działalności oraz fakt, że cały Zarząd działa charytatywnie i zgodnie z jasno określonymi zapisami Statutu, nie było takiej potrzeby. Prace Zarządu odbywają się zgodnie z postanowieniami Statutu. Rada, zgodnie ze Statutem, jest uprawniona, choć nie zobowiązana, do uchwalania Regulaminu Zarządu, ale z uwagi na to, że Statut zawiera wszystkie niezbędne wytyczne dotyczące aktualnej działalności Fundacji, Rada z tej możliwości nie skorzystała.

Opinie Rady w sprawach przedłożonych przez Zarząd – w 2024 roku Zarząd nie przedkładał do zaopiniowania spraw wymagających formalnej opinii, które wykraczałyby poza regulacje

statutowe. Zarząd w 2024r. przygotował sprawozdanie finansowe i merytoryczne, które zostały zatwierdzone przez Radę. Ewentualne zagadnienia były omawiane i uzgadniane między członkami Zarządu i Rady w ciągu roku lub na corocznym posiedzeniu. Podczas wielokrotnych rozmów w ciągu roku, są wyjaśniane i doprecyzowywane różne szczegóły związane z funkcjonowaniem Fundacji. Wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez Zarząd jest również uprawnieniem Rady, a nie obligatoryjnym obowiązkiem realizowanym każdego roku.

Roczne plany działania i regulaminy – działalność Fundacji koncentruje się na realizacji jasno określonych celów statutowych, a podejmowane działania wynikają z bieżących potrzeb. Tworzenie dodatkowych regulaminów, wykraczających poza zakres regulacji statutowych jest wskazane bardziej dla dużych organizacji, zatrudniających pracowników. Natomiast uchwalanie rocznych planów Fundacji, w tym planów finansowych ma sens w przypadku prognozowalnych wpływów organizacji, np. w momencie ubiegania się o konkretną wysokość dofinansowania, grantu itd. W naszym przypadku trudno stworzyć plan finansowy, który jest w głównej mierze uzależniony od niezależnych od Fundacji czynników zewnętrznych. Z uwagi na prostą strukturę działania i ograniczony zakres aktywności, nie opracowano odrębnych planów i regulaminów.

Zarząd Fundacji, zgodnie ze Statutem, kieruje działalnością Fundacji i reprezentuje ją na zewnątrz oraz sprawuje zarząd nad majątkiem Fundacji. Podejmuje decyzje w zakresie swoich kompetencji statutowych.

Podsumowanie:

Fundacja realizuje obowiązki nadzorcze i kontrolne zgodnie z przepisami prawa oraz Statutem, dostosowując skalę i formę działań do charakteru prowadzonej działalności. Choć nie opracowano formalnych dokumentów (takich jak regulaminy czy roczne plany finansowe), zachowana jest przejrzystość podejmowanych decyzji, a działania są protokołowane i zatwierdzane na dorocznych posiedzeniach organów.

W kwestii zarządzania środkami 1,5% podofo podano, że całym majątkiem Fundacji gospodarował Zarząd Fundacji. Wykorzystywanie środków 1,5% podofo odbywa się zgodnie z celami statutowymi, realizującymi także założenia działalności pożytku publicznego. Zarząd, składający się z 2 osób, nie przyjmował dodatkowych aktów wewnętrznych *ponieważ mogłoby to tylko niepotrzebnie podnosić sztucznie koszty organizacji. Również Rada Fundacji z uwagi na wąski charakter działalności (brak działalności odpłatnej, gospodarczej, brak pracowników), nie tworzyła ani nie wnioskowała o tworzenie dodatkowych aktów wewnętrznych.*

Kontrola przyjmuje złożone wyjaśnienia w zakresie realizacji zadań organów Fundacji, przy czym zauważa się, że skoro Statutem organizacji przewidziano wprowadzenie, np. regulaminów czy planów działalności; organizacja powinna takie dokumenty wdrożyć. Zapisy Statutu są bowiem, w tej kwestii, obligatoryjne¹⁰. Skoro wolą autorów Statutu było

¹⁰ Przykładowo Statut stanowi, że Do zadań Zarządu należy (...) uchwalanie regulaminów; nie zaś: może należeć.

wprowadzenie zapisów w kwestii, np. regulaminów czy planów działalności, to organy Fundacji konsekwentnie winny takie dokumenty wprowadzić w organizacji. Dla kontroli nie jest przekonujący argument o nielicznym składzie organów Fundacji oraz argument o dodatkowych kosztach. Wszakże dodatkowe akty wewnętrzne (zresztą wymagane Statutem) mogą zostać opracowane przez członków organów we własnym zakresie i bezkosztowo. Ponadto nadmienić należy, że poza regulaminami, plany działalności organizacji mogą stanowić walor dla Fundacji z uwagi na, np. przyjęcie określonej koncepcji działalności na kolejny okres. Co więcej warto sformalizować procedurę wnioskowania przez opiekunów podopiecznych o refundację poniesionych wydatków, o czym mowa w dalej powołanych wyjaśnieniach Prezesa Zarządu Fundacji.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy OPP organizacją pożytku publicznego może być organizacja pozarządowa oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, z zastrzeżeniem art. 21, która spełnia łącznie następujące wymagania: (...) 3) nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznacza na działalność, o której mowa w pkt 1. Kontrolowana organizacja wypełniła powołaną normę:

- 27.05.2024 r. Rada Fundacji podjęła uchwałę ws. przeznaczenia dodatkowego wyniku finansowego za 2023 r. na fundusz statutowy;
- 25.06.2025 r. Rada Fundacji podjęła uchwałę ws. przeznaczenia dodatkowego wyniku finansowego za 2024 r. na fundusz statutowy.

Z pomocy i wsparcia Fundacji korzystali jej beneficjenci. W przedmiocie form wspierania beneficjentów złożono obszernie wyjaśnienia, które kontrola przyjęła – m.in.:

- w organizacji funkcjonował system subkont dla beneficjentów¹¹;
- działania były prowadzone wyłącznie w postaci działalności nieodpłatnej pożytku publicznego;
- wspieranie podopiecznych przyjęło 2 formy – 1) bezpośrednie finansowanie przez Fundację kosztów, np. leczenia, zakupu sprzętu medycznego; 2) refundacja kosztów poniesionych przez rodziców / opiekunów podopiecznych na podstawie przedłożonych przez nich dowodów zakupu / opłacenia;
- organizacja przyjęła nieformalną procedurę wnioskowania przez rodziców / opiekunów podopiecznych o refundację kosztów¹². Podano także, iż podopiecznym nie są przekazywane środki w formie gotówkowej;
- finansowane koszty podlegają weryfikacji przez przedstawicieli Fundacji pod kątem, m.in. zgodności z celami statutowymi Fundacji. Prezes Zarządu Fundacji zapewnił: *Organizacja nie dokonuje żadnych płatności bez udokumentowania wydatku w postaci rachunku lub faktury; oraz: Środki z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych są wykorzystywane wyłącznie*

¹¹ Na subkonta bankowe podopiecznych przelewamy środki pochodzące z 1,5% pdoof, darowizn, zbiorów publicznych itp. Również z tych subkont robimy przelewy za konkretne faktury, np. dotyczące rehabilitacji, leczenia itd. W ten sposób mamy kontrolę nad tym, ile środków pozostaje do dyspozycji danego podopiecznego w danej chwili.

¹² Procedura została szczegółowo opisana w wyjaśnieniach Prezesa Zarządu Fundacji.

na cele statutowe, zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego. Organizacja zapewnia należyte wydatkowanie tych środków poprzez:

- przypisywanie wpływów do subkont bankowych zgodnie z deklaracjami podatników,
- kontrolę dokumentów przed realizacją płatności,
- coroczne zatwierdzanie sprawozdań finansowych przez Radę Fundacji.

Dzięki tym mechanizmom organizacja zachowuje transparentność w dysponowaniu powierzonymi środkami i dba o realizację misji statutowej w sposób odpowiedzialny i zgodny z przepisami i Statutem.

Kontrola potwierdziła informacje Prezesa Zarządu Fundacji w kwestii praktyki związanej z refundacją kosztów poniesionych przez rodziców / opiekunów podopiecznych.

Okazano wydruk z ewidencji księgowej konta księgowego 149 z uwidocznionymi kwotami przekazanymi podopiecznym. Wydruk obejmuje 22 pozycje, jednakże kwoty są łączne, obejmują ogół środków finansowych, nie tylko środki 1,5% pdoof. Wyjaśniono, że organizacja prowadzi pełną księgowość wpływów i wydatków. Podopieczni mają także subkonta bankowe. Dotychczas nie rozdzielano środków na różne grupy. Zadeklarowano, że w wyniku kontroli ewidencja księgowa zostanie dostosowana do wymogu wyodrębniania środków 1,5% pdoof.

W ewidencji księgowej utworzono także konta księgowe przeznaczone do ewidencjonowania wpływów środków z przeznaczeniem dla poszczególnych podopiecznych (konta 132 *Konta pomocnicze podopiecznych*, z odpowiednią analityką), przy czym jak wynika z ewidencji księgowej i udzielonych wyjaśnień¹³, na tych kontach księgowano także wpływy z innych źródeł niż 1,5% pdoof. Powtarza się zatem argumentację zamieszczoną powyżej.

2. Wysokość środków finansowych pochodzących z 1,5% pdoof.

W Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2024 r. wskazano, że organizacja otrzymała środki finansowe pochodzące z 1,5% pdoof w wysokości 133 152,20 zł. Tożsama kwota wynika z ewidencji księgowej konta 703-1 o nazwie 1,5%. Drugostronnie wpływ środków 1,5% pdoof ewidencjonowano na koncie księgowym 131-1 *Rachunek bankowy*.

Tymczasem na stronie internetowej Ministerstwa Finansów, w wykazie OPP, które w 2024 r. otrzymały środki 1,5% pdoof za 2023 r., według stanu na 15.09.2024 r., widnieje kwota otrzymanych środków 1,5% pdoof: 133 075,20zł¹⁴. Wyjaśniono, że jedna kwota środków 1,5% pdoof w wysokości 77 zł wpłynęła w listopadzie 2024 r., zatem ustalono przyczynę rozbieżności.

Tym samym dane wykazane w sprawozdaniach organizacji za 2024 r. są zgodne z danymi ewidencji księgowej.

13 Kwoty na poszczególnych subkontach bankowych mają całkowite odzwierciedlenie w zapisach księgowych, ewidencji księgowej, natomiast nie były one księgowo rozbijane na różne źródła pochodzenia (...).

14 <https://www.gov.pl/web/finanse/1-5-procent-podatku-dla-opp>

Na początek okresu sprawozdawczego organizacja wykazała posiadanie środków 1,5% podoof w kwocie 151 632,29 zł. W odniesieniu do stanu środków 1,5% podoof na dzień 1 stycznia 2024 r. Prezes Zarządu Fundacji podał:

- środki z 1,5% podoof otrzymujemy zwykle w lipcu. Z kolei zestawienie z Urzędu Skarbowego informujące o tym, ile środków jest wpłaconych i na jaki cel szczegółowy (np. podopiecznego), zwykle otrzymujemy około połowy października. Z tego powodu nie ma fizycznej możliwości, aby takie środki zostały wydatkowane w całości do końca roku, w którym je otrzymaliśmy.

- wydatkując środki chcemy, aby przyczyniły się one do jak największych pozytywnych efektów u naszych podopiecznych (np. leczenie, rehabilitacja, sprzęt itp.). Nie chcemy „na siłę” wydatkować środków tylko dlatego, żeby pokazać w zestawieniach, że zostały wydatkowane w ciągu na 2 miesięcy (listopad, grudzień).

- gdybyśmy środki pochodzące z 1,5% podoof wydatkowali w całości w końcówce jednego roku, nie mielibyśmy ich wystarczająco na naturalne potrzeby podopiecznych w roku następnym od stycznia do października;

a także:

(...) do tej pory w naszej księgowości nie było prowadzone tak szczegółowe rozbiecie środków na poszczególne typy wydatków, jak np. z 1,5% podatku, które umożliwiałoby wygenerowanie wymaganych przez Państwa precyzyjnych wydruków mimo że każdy wydatek zawsze był skrupulatnie sprawdzany pod kątem realizacji celów statutowych OPP. Naszym priorytetem nie jest rozbudowana administracja, lecz to, aby każda możliwa złotówka trafiła do osób, które naprawdę tego potrzebują.

Chcemy również zaznaczyć, że nasz Zarząd i Rada działają całkowicie społecznie. Nikt z nas nie pobiera żadnego wynagrodzenia, nie ma umów o pracę ani składek ZUS, nie istnieją u nas koszty delegacji czy samochodów służbowych. Gdy musimy dojechać na spotkania lub odwiedzić podopiecznych – robimy to prywatnymi samochodami, pokrywając wydatki z własnych kieszeni. Nie wynajmujemy biura, aby nie trwonić pieniędzy na czynsze i rachunki – każdy metr kwadratowy niewynajętego lokalu to dla nas dodatkowa szansa, by sfinansować rehabilitację czy opłacić drogę leczenie podopiecznego.

Nasze Fundacja powstała z potrzeby serca i działa dzięki bezinteresownemu zaangażowaniu. Każda złotówka, którą otrzymujemy, to dla nas coś więcej niż pieniądź – to znak czyjegoś zaufania i nadziei. Dlatego całość środków, w tym również kwota, o którą Państwo pytają, pozostaje w pełnej dyspozycji podopiecznych i jest wykorzystywana wyłącznie na ich dobro.

Z podręcznych wyliczeń wynika, że ww. kwota została policzona w sposób następujący:

Dodaliśmy do siebie następujące pozycje na subkontach bankowych: (...).

Podkreślamy przy tym, że wszystkie środki, które na dzień 1 stycznia 2024 pozostają niewydatkowane, w całości przeznaczone są na wsparcie naszych podopiecznych – na ich leczenie, rehabilitację i codzienną walkę z chorobą.

Kontrola przyjmuje przytoczone wyjaśnienia (w których przyznano zresztą, że dotychczas nie prowadzono *stricte* odrębnej księgowości środków podoof) oraz zaznacza, że ustalenia z badania prowadzą do wniosku o realizacji przez Fundację jej celów statutowych. Jednakże zwraca się także uwagę na konieczność zapewnienia transparentności

prowadzenia rachunkowości w odniesieniu do skontrolowanych środków finansowych pochodzących z urzędów skarbowych.

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota przychodów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2024 r., wyniosła 142 640,78 zł, wysokość przychodów z 1,5% podoof stanowi 93,3% wszystkich przychodów.

3. Wyodrębnienie rachunkowe środków pochodzących z 1,5% podoof.

W kontrolowanej organizacji przyjęto *Politykę rachunkowości* w 2012 r.¹⁵. W dokumencie nie stwierdzono zapisów, które odnosiłyby się bezpośrednio do kontrolowanych środków finansowych. Kontrolni okazano także plan kont księgowych, który stanowi załącznik do *Polityki rachunkowości*. W przedmiotowym planie, pod względem nazewnictwa, nie zostały wyspecyfikowane konta przeznaczone do rejestrowania operacji gospodarczych z zaangażowaniem środków 1,5% podoof.

Natomiast na wydruku planu kont z ewidencji księgowej – obowiązującego w 2024 r. wynikają (m.in. z nazwy) konta księgowe przeznaczone do rejestrowania operacji gospodarczych z zaangażowaniem środków 1,5% podoof:

131-1 *Rachunek bankowy*,

132 *Konta pomocnicze podopiecznych*, z odpowiednią analityką,

149-1 *Środki pieniężne w drodze 1,5%*,

411-KOSZTY_SZKOŁY_KLUBY,

411-MEDYCZNE.

703-1,5% o nazwie 1,5%.

Kontrola ustaliła, że:

- przychody ze środków 1,5% podoof były ewidencjonowane na kontach księgowych: 703-1,5% o nazwie 1,5%; 131-1 *Rachunek bankowy*;
- koszty sfinansowane ze środków 1,5% podoof były ewidencjonowane na kontach księgowych:

411-KOSZTY_SZKOŁY_KLUBY,

411-MEDYCZNE,

411-POZOSTAŁE,

461-3 *Oplaty bankowe*,

761-3 *Inne koszty operacyjne*.

Jednakże na wskazanych kontach księgowych rejestrowano także operacje gospodarcze związane z innymi środkami finansowymi niż pochodzące z 1,5% podoof. Zatem nie został wypełniony wymóg określony art. 27 ust. 2c ustawy OPP: organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1.

Prezes Zarządu Fundacji zgodził się z ustaleniem kontroli w opisaniej kwestii oraz zadeklarował, że od 2026 r. ewidencja księgowa zostanie dostosowana do wymogu wyodrębniania środków 1,5% podoof.

15 Wprowadzona uchwałą Zarządu Fundacji z 20.01.2012 r.

Pomimo wskazanego stanu faktycznego kontrola zauważyła, że możliwe było zidentyfikowanie w ewidencji księgowej poszczególnych operacji gospodarczych związanych ze środkami 1,5% pdoof, zarówno wpływów tych środków jak i poszczególnych wydatków.

Księgowość organizacji prowadzona była w 2024 r. przez podmiot zewnętrzny.

4. Wydatkowanie środków finansowych pochodzących z 1,5% pdoof otrzymanych w 2024 r.

W pierwotnym *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2024* wskazano, że wysokość kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym ze środków finansowych 1,5% pdoof wyniosła 134 323,82 zł.

Wymieniona kwota jest także równa kwocie kosztów nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof.

W ww. sprawozdaniu (pkt III.3.3) podano działania, w ramach których poniesiono wydatki ze środków 1,5% pdoof:

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 124 600,00 zł.

Wspieranie szkolnictwa, nauki, edukacji 8 600,00 zł.

Wpisane działania pokrywają się z działaniami określonymi Statutem, cytowanymi wcześniej.

Tymczasem kontrola ustaliła – na podstawie:

- dokumentacji finansowo-księgowej, w tym pomocniczego zestawienia wydatków ze środków 1,5% pdoof,
- wyjaśnień Prezesa Zarządu Fundacji,

że prawidłowa kwota kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym ze środków finansowych 1,5% pdoof wyniosła **106 218,39 zł**.

Nieprawidłowe dane sprawozdawcze Prezes Zarządu Fundacji wyjaśnił błędem¹⁶.

W trakcie kontroli dokonano korekty sprawozdania merytorycznego zamieszczonego na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności¹⁷. Skorygowane sprawozdanie zawiera prawidłową kwotę kosztów poniesionych ze środków 1,5% pdoof: 106 218,39 zł oraz wskazanie kwot poszczególnych rodzajów kosztów:

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 87 374,74 zł.

Wspieranie szkolnictwa, nauki, edukacji 7 006,32 zł.

Zatem nieprawidłowość polegająca na błędnych danych sprawozdawczych została usunięta.

¹⁶ (...) Pomyłka wynika z faktu, że w wierszach [sprawozdania merytorycznego OPP] nie ma informacji o tym, że kwota ma dotyczyć wydatków z 1,5% pdoof, a w wyszarzonym nagłówku informacja została przypadkowo niezauważona.

¹⁷ <https://sprawozdaniaopp.niw.gov.pl/>

Wskazana kwota kosztów ze środków 1,5% pdoof została przeznaczona na wydatki wymienione w tabeli.

Rodzaj wydatków w 2024 r.	Konta księgowe kosztowe, na których księgowano wydatki	Kwota
Główne wydatki na cele statutowe – rehabilitacje lecznicze, komplety meczowe, wynajem hali sportowej, rehabilitacje neurologiczne, masaże, usługa informatyczna, aparat cyfrowy, karta pamięci, sprzęt do aparatu cyfrowego, wózki inwalidzkie, elementy do wózka inwalidzkiego, fizjoterapia, turnusy rehabilitacyjne, leki, badania, konsultacje medyczne, materiały medyczne, terapie logopedyczne	411-KOSZTY_SZKOŁY_KLUBY 411-MEDYCZNE, 411-POZOSTAŁE,	81 150,25 zł
Środki przekazane innym OPP – zasygnalizowano także dalej w pkt: <i>Pozostałe ustalenia.</i>	761-3 <i>Inne koszty operacyjne</i>	14 490,29 zł, 10 000 zł, 129,10 zł
Oplaty bankowe	461-3 <i>Oplaty bankowe</i>	448,75 zł
		Łącznie: 106 218,39 zł

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota kosztów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2024 r., wyniosła 134 323,82 zł, wysokość kosztów z 1,5% pdoof stanowi 79% wszystkich kosztów.

Pozostałe ustalenia.

Ustalono, że:

- ze środków 1% pdoof nie dokonywano zakupów środków trwałych, nie finansowano inwestycji i remontów;
- nie prowadzono akcji reklamowych / promocyjnych mających na celu pozyskiwanie środków 1,5% pdoof. Podano, że elektroniczne materiały promocyjne tworzono we własnym zakresie.

Wyjaśniono, że ponieważ nie ponoszono kosztów związanych z promocją / reklamą, nie zostało utworzone w ewidencji księgowej konto kosztów promocji / reklamy. W tym miejscu kontrola zauważyła, że nawet jeśli organizacja nie planuje w danym roku obrachunkowym ponosić kosztów na promocję / reklamę; warto stosowne konto księgowe przewidzieć w ewidencji księgowej, ponieważ na podstawie art. 27 ust. 2c ustawy OPP organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1. Ponadto w trakcie roku obrachunkowego mogą zaistnieć (nawet nieplanowane) wydatki na omawiane cele;

- z kontrolowanych środków finansowych nie pokrywano kosztów związanych z działalnością wolontariuszy organizacji;

- z kontrolowanych środków nie finansowano wynagrodzeń pracowników organizacji; podano, że wszystkie osoby w Zarządzie i Radzie pracowały charytatywnie;
- organizacja nie dystrybuowała w 2024 r. programu komputerowego służącego do rozliczeń podatkowych (umożliwiających wypełnienie zeznań podatkowych); korzystano zaś z programu Pitax.pl, w którym zamieszczona była informacja o możliwości swobodnego wyboru OPP i przekazania jej 1,5% pdoof. Powyższe wypełnia wymóg art. 27c ust. 2 ustawy OPP¹⁸;
- w odniesieniu do dyspozycji art. 27aa ustawy OPP, określającej, że:
 - organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie,
 - organizacja pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych za pośrednictwem organizacji pożytku publicznego, która została uwzględniona w tym wykazie,
 - organizacja przekazała środki finansowe 1,5% pdoof innym organizacjom: Stowarzyszeniu Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Lesku, siedziba w Huzelach i Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Przekazano 3 kwoty środków 1,5% pdoof: 14 490,29 zł, 10 000 zł oraz 129,10 zł. Prezes Zarządu Fundacji zapewnił także, że przed przekazaniem ww. organizacjom środków 1,5% pdoof sprawdzono, czy organizacje te znajdują się w wykazie, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie ustawy OPP;
- 13 wydatków poniesionych na rzecz 2 beneficjentów zostało sfinansowanych ze środków zgromadzonych na koncie innego beneficjenta, na którą to okoliczność Prezes Zarządu Fundacji złożył stosowne wyjaśnienia. Kontrola nie wnosi uwag do stanu faktycznego, ponieważ wydatki poniesione zostały w ramach statutowych celów organizacji, zaś decyzja o zagospodarowaniu środków pdoof należała do Zarządu organizacji;
- Fundacja nie otrzymywała środków 1,5% pdoof od innych OPP;
- w kwestii wymogu art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy OPP, stanowiącego, że statut lub inne akty wewnętrzne organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, zabraniają: a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”, b) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż

18 Programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo zawierają informację o: 1) możliwości swobodnego wyboru i przekazania 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego albo 2) braku swobodnego wyboru i przekazania 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego.

w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach, c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego, d) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe – ustalono, że zapisy Statutu odzwierciedlają normy ustawowe.

5. Dokumentacja dotycząca wydatków pokrywanych ze środków 1,5% pdoof.

Zbadane zostały dowody księgowe (w tym komplety dowodów księgowych) dotyczące wydatków z zaangażowaniem środków finansowych pochodzących z 1,5% pdoof.

Stwierdzono, że:

- dowody księgowe zostały wyodrębnione w ramach dokumentacji finansowo-księgowej Fundacji, przy czym niektóre dowody dotyczą wydatków sfinansowanych także z innych źródeł niż środki 1,5% pdoof, jednak opisy zawarte na dokumentach dołączonych do dowodów księgowych określają, jaka kwota została sfinansowana z 1,5% pdoof;
- do dowodów księgowych dołączono dodatkowe dokumenty – jak wskazano wyżej, dodatkowe dokumenty zostały opatrzone opisami wskazującymi na wysokość kwot wydatków sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof;
- w wielu przypadkach do dowodów księgowych załączono wnioski rodziców / opiekunów podopiecznych ws. refundacji poniesionych przez nich kosztów;
- opisy zawarte w ramach dowodów księgowych nie budzą wątpliwości co do rodzaju i przeznaczenia poniesionych kosztów oraz świadczą o ponoszeniu kosztów na statutowe cele Fundacji. Opisy ocenia się jako wystarczające;
- na dodatkowych dokumentach załączonych do faktur / rachunków zamieszczano adnotacje o sprawdzeniu wydatku pod względem merytorycznym i finansowym z podpisem i datą sprawdzenia;
- dowody księgowe wprawdzie nie zostały opatrzone elementem, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁹ (stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania); jednak biorąc pod uwagę możliwość określoną art. 21 ust. 1a pkt 2 ww. ustawy²⁰, nie wnosi się uwag do opisanego stanu faktycznego;
- Fundacja dysponuje dowodami opłacenia faktur / rachunków (przelewy bankowe zweryfikowane w oparciu o wyciągi bankowe oraz – sporadycznie – opłaty gotówką).

Finalnie dokumentację finansowo-księgową ocenia się jako prowadzoną w sposób uporządkowany.

Analiza dowodów księgowych prowadzi do wniosku, że wydatki wpisują się w statutową działalność organizacji.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r., poz. 120 – publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą.

²⁰ Można zaniechać zamieszczania na dowodzie danych, o których mowa: 2) w ust. 1 pkt 6, jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych.

Kontroli przedstawiono także dodatkowy dokument, prowadzony na potrzeby własne jednostki kontrolowanej, zawierający zestawienie wydatków sfinansowanych w 2024 r. ze środków 1,5% pdoof oraz z innych źródeł. Łączna kwota wydatków ze środków 1,5% pdoof jest tożsama z kwotą wynikającą z ewidencji księgowej, tj. 106 218,39 zł. Wykaz obejmuje wszystkie wydatki organizacji pokryte ze środków 1,5% pdoof.

6. Podsumowanie ustaleń kontroli.

Ustalenia kontroli, oparte o: zbadaną dokumentację organizacji (w tym dowody księgowe), wyjaśnienia udzielone przez Prezesa Zarządu Fundacji wskazują na:

- konieczność wdrożenia w organizacji wewnętrznych dokumentów przewidzianych Statutem Fundacji;
- potwierdzenie wydatkowania na cele statutowe Fundacji środków 1,5% pdoof w kwocie **106 218,39 zł**, co wypełnia dyspozycję art. 27 ust. 2 ustawy OPP.

Na podstawie ww. normy prawnej otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego;

- prowadzenie dowodów księgowych i innych dokumentów z nimi związanych w sposób należyty;
- konieczność wprowadzenia w systemie księgowym mechanizmów zapewniających odrębne rejestrowanie operacji gospodarczych z zaangażowaniem środków 1,5% pdoof, co odnosi się także do subkont beneficjentów organizacji. Należy także odpowiednio oznaczyć (nazwać) konta księgowe przeznaczone do rejestrowania operacji związanych ze środkami 1,5% pdoof.

Powyższe wskazanie wynika z normy art. 27 ust. 2c ustawy OPP: organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1.

Pomimo wskazanego stanu faktycznego kontrola zauważa, że możliwe było zidentyfikowanie w ewidencji księgowej poszczególnych operacji gospodarczych związanych ze środkami 1,5% pdoof, zarówno wpływów tych środków jak i poszczególnych wydatków;

- konieczność wykazywania prawidłowych danych sprawozdawczych.

Organy Fundacji są odpowiedzialne za stany faktyczne stanowiące podstawę do opisanych wniosków.

Zalecenia pokontrolne.

Na podstawie ustaleń kontroli zobowiązuję organizację do:

1. wdrożenia wewnętrznych dokumentów przewidzianych Statutem Fundacji;
2. dostosowania *Polityki rachunkowości* i ewidencji księgowej do wymogu wyodrębnienia rachunkowego środków pochodzących z 1,5% pdoof oraz wprowadzenia mechanizmów zapewniających odrębne rejestrowanie operacji gospodarczych z zaangażowaniem środków 1,5% pdoof (także w zakresie subkont beneficjentów organizacji);
3. rzetelności w wykazywaniu danych w sprawozdawczości organizacji, zgodnych ze stanem faktycznym.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 32 ustawy OPP wystąpienie pokontrolne zawiera ocenę stanu faktycznego wynikającą z ustaleń zawartych w protokole kontroli, w tym opis ustalonych uchybień, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także termin usunięcia uchybień, nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Wobec powyższego zwracam się o przedłożenie stosownej informacji w terminie **40 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

w z. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Marek Mazur
I WICEWOJEWODA